

Azərbaycan güclü dövlət kimi heç vaxt imkan verməz ki, bir daha erməni faşizmi baş qaldırsın

Prezident İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün mətbuat konfransı keçirib

Fevralın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün mətbuat konfransı keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, media nümayəndələrinə müraciət edən **Prezident İlham Əliyev** dedi:

- Bu gün Xocalı soyqırımının 29-cu il-dönümüdür. Xocalı faciəsi Ermənistan

tərəfindən Azərbaycan əhalisinə qarşı törədilmiş qanlı cinayətdir, soyqırımıdır. Bu soyqırımı nəticəsində 613 mülki şəxs xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmişdir.

Ardı 2-ci səh.

nin gələcək inkişafına töhfə verir, bölgədə sabitliyin tam bərqərar olması üçün əməli addımlar atır.

Bu günlərdə Azərbaycanda bir çox tədbirlər keçirilir və bu tədbirləri işıqlandırmaq üçün xaricdən böyük bir jurnalist qrupu gəlmişdir. Mən onlara təşəkkürümü bildirirəm ki, bu hadisələri, bu soyqırımını işıqlandırmaq üçün bu gün Azərbaycandadırlar. Eyni zamanda bilirəm ki, onların bəziləri azad edilmiş torpaqlara getmişlər, o dağıntıları öz gözləri ilə görmüşlər və bundan sonra da gedəcəklər. Buna görə bir daha dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Mənə məlumat verildi ki, xarici jurnalistlər mənimlə görüşmək, müsahibə almaq istəyirlər. Onların sayının çox olmasını nəzərə alaraq belə qərara gəldim ki, biz bu formatda görüşək. Təbii ki, pandemiya bizim işimizə də təsir göstərir. Amma hesab edirəm, bu canlı bağlantı imkan verəcək ki, mən jurnalistləri maraqlandıran suallara cavab verim. Buyurun.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev: Möhtərəm cənab Prezident, icazənilə yerli və xarici media nümayəndələrinin iştirakı ilə mətbuat konfransımıza başlayırıq. Söz verilir "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin nümayəndəsinə.

Azərbaycan Televiziyası: *İlk növbədə, bu imkanı yaratdığınıza görə təşəkkür edirik. Siz artıq qeyd etdiniz ki, Xocalı soyqırımının törədilməsindən ötən 29 il ərzində bir çox ölkələrin parlamentləri, eyni zamanda beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən bu qətləmə soyqırımı kimi qiymət verilib. Bəs hazırda beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən Xocalı soyqırımına münasibəti necə qiymətləndirirsiniz, onların mövqeyini necə qiymətləndirmək olar? Təşəkkür edirik.*

Prezident İlham ƏLİYEV: Bilirsiniz, bir çox beynəlxalq təşkilatlar bu qanlı hadisəyə Azərbaycanın təşəbbüsü ilə öz münasibətini bildirmişlər və bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcək. Əlbəttə, soyqırımı törədiləndə Azərbaycan demək olar ki, informasiya blokadasında idi. O vaxt müasir imkanlar da yox idi. Ona görə bu məsələ bir çoxları üçün o qədər də aydın deyildi. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, o illərdə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə o qədər də böyük imkanları yox idi və bunun müqabilində erməni lobbisi fəal çalışırdı, müharibə ilə, baş vermiş hadisələrlə bağlı yalan, təhrif edilmiş

ya ki, Azərbaycan özünü xocalı soyqırımını törətmişdir. Biz bu addımların təkrarını ikinci Qarabağ müharibəsində də gördük. Gəncəni, Tərtəri, Ağdamı, digər şəhərləri bombalayanda Ermənistan rəhbərliyi deyirdi ki, bunu Azərbaycan özü törədib. Halbuki atılan ballistik raketlər peyk tərəfindən izlənilir və böyük dövlətlər, ilk növbədə, Minsk qrupuna həmsədrlik edən dövlətlər bütün bu mənzərəni izləyirdilər. Ballistik raketlər Gəncə, Tərtər, Bərdə və digər şəhərlərə Ermənistan ərazisindən buraxılmışdır. Yəni növbəti erməni yalanı cəhdi göstərildi, amma keçmədi. Çünki artıq vəziyyət tam başqadır və bizim məlumatı ötürmək üçün imkanlarımız var.

Ona görə mən tam əminəm ki, illər keçdikcə Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətləri bütün dünya biləcək və bizim vəzifəmiz bundan ibarətdir. Biz bundan sonra da çalışacağıq ki, dünya ölkələri bu soyqırımı rəsmən soyqırımı kimi tanınsınlar. Bu istiqamətdə işlər ardıcıl surətdə bundan sonra da aparılacaqdır.

Türkiyənin "TRT Haber" telekanalı: Cənab Prezident, əvvəlcə, Xocalıda şəhid olanları rəhmətlə anırıq. Sizi də Qarabağ Zəfəri münasibətilə bir daha təbrik edirik. Qarabağ Zəfərindən dərhal sonra Ermənistanda davamlı daxili siyasi qarışıqlıqlar müşahidə olunur. Siz bu məsələyə - Ermənistanda baş verənlərə necə baxırsınız? Orada baş verənlərin Sizin və Prezident Erdoğanın bir əməkdaşlıq formatı təklifi vardır, ona bir mənfi təsiri ola bilərmi? Digər tərəfdən, orada hər hansı bir hakimiyyət dəyişikliyi ilə bağlı Azərbaycanın bölgədə hərbi tədbirləri artırması planlaşdırılırmı?

Prezident İlham ƏLİYEV: Ermənistanda baş verən hadisələr Ermənistanın daxili işidir. Mən dünən şəhid ailələri ilə görüşdəki çıxışmda, o cümlədən Ermənistandakı vəziyyətə də toxundum. Ancaq onu bildirmək istəyirəm ki, o çıxış hadisələrəndən əvvəl edilmişdir. Yəni mənim şəhid ailələri ilə görüşüm təqribən saat 10:30-da olmuşdur və mən Ermənistandakı hadisələrdən ondan sonra xəbər tutdum. Ona görə istəyirəm hər kəs bilsin ki, mənim şəhrlərim bu hadisələrdən əvvəl edilmişdir.

Ancaq hadisələr onu göstərdi ki, mən tam haqlı idim. Çünki bu gün Ermənistan elə bir ağır durumdadır ki, orada gedən proseslər ölkənin dövlətçilik əsaslarını böyük dərəcədə sarsıdır. Bunun günahkarları Ermənistanın əvvəlki və indiki rəhbərləridir. Çünki iyirmi il ərzində Köçər-

Ermenistanda indi tamamilə böhərlə vəziyyət hökm sürür. Mən onların daxili vəziyyəti ilə bağlı hər hansı bir şərh vermək istəməzdim. Prinsip etibarilə biz heç vaxt başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmırıq, xüsusilə indiki həssas məqamda. Ancaq müharibənin nəticələri dəyişməz olaraq qalır və qalacaq. Noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanat icra edilir və tam icra edilməlidir. O Bəyanatın müddələrinin böyük hissəsi artıq icra ediləndir. Ancaq elə məsələlər var ki, onlar indi müzakirə mövzudur. Ümid edirəm ki, Ermənistanda yaranmış vəziyyətə baxmayaraq, noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanat icra ediləcəkdir. Əks təqdirdə Ermənistan daha da ağır duruma düşəcək. Yəni Ermənistan qarşısında seçim o qədər də böyük deyil. Onlar yeni reallıqlarla barışmalıdırlar, hesablaşmalıdırlar. Biz yeni reallıqlar yaratmışıq.

Otuz il ərzində bu məsələ ilə məşğul olan beynəlxalq qurumlar, eyni zamanda ayrı-ayrı ölkələr bizə açıq, yaxud da qeyri-rəsmi mesajlar göndərirdilər ki, reallıq var, Azərbaycan müharibədə məğlub edilmiş tərəfdir, siz reallıqla barışın. Çalışın ki, bu reallıqdan özünüz üçün maksimum məqbul variant seçin, yəni pis variantla daha pis variant arasında. Biz isə bildiyiniz kimi, belə çağırışları hər zaman rədd edirdik, öz mövqeyimizdən bir addım belə geri atmırdıq və mən bunu açıq bəyan edirdim. İndi isə mən deyirəm ki, yeni reallıq yaranıb və bu reallığı biz yaratdıq. Bu reallıqla Ermənistan və eyni zamanda bütün başqa ölkələr barışmalıdırlar, hesablaşmalıdırlar. İndi Ermənistan qarşısında bir neçə seçim var və onların arasında Ermənistan üçün ən məqbul seçim 10 noyabr Bəyanatının müddələrini icra etməkdir. Əks təqdirdə onlar üçün daha da böyük problemlər yaranabilir.

Rusiyanın TASS Agentliyi: *Hər vaxtınız xeyir, cənab Prezident. İcazə versəniz, Sizə iki sualım var. Birinci sual logistikaya aiddir. Bu yaxınlarda Füzulidə aeroport tikintisinin başlanmasını barədə xəbər verilib. Siz belə işlərin aparılmasını, onlara heç nəyin mane olmamasını, obyektin hansı müddətdə istifadəyə verilə biləcəyini və bu aeroportun beynəlxalq hava limanı olub-olmayacağını təsdiqləyə bilərsinizmi? İkinci sualım koronavirusa qarşı vaksinlərlə bağlıdır. Biz ümid edə bilərikmi ki, Rusiya vaksinləri Azərbaycanda qeydiyyata alınacaq? İca-*

zən əvvəldə istifadəyə veriləcək. Bu, bizə həmin hava limanından həm xaricdən alacağımız yüklər nəzərə alınmaqla ərazilərin bərpası üçün, həm də qonşu dövlətlərin vətəndaşlarının Şuşa şəhərinə rahat gedib-gəlmələri üçün istifadə etməyimizə imkan verəcək. Ona görə ki, aeroport ilə eyni vaxtda Şuşa şəhərinə iki avtomobil yolu tikilir. Həmin yollardan birinə mən "Qələbə yolu" adı vermişəm. Azərbaycanın xüsusi təyinatlı qoşunları məhz həmin yolla meşələrdən və vadilərdən keçərək Şuşa şəhərinə gediblər. Nisbətən arın ərazidən keçən digər yol da aeroportdan birbaşa gediş-gəlişi təmin edəcək. Buna görə əminəm ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, həmçinin digər ölkələrin vətəndaşları belə bir imkana malik olacaqlar. Deməliyəm ki, bizim aeroportlar tikmək planlarımız təkcə Füzuli şəhəri ilə məhdudlaşmır. Biz ərazinin abadlaşdırılması proqramlarını, Zəngilanın çox mühüm logistika mərkəzinə çevriləcəyini nəzərə almaqla Laçında və Zəngilanda da aeroportlar tikməyi planlaşdırırıq. Bildiyiniz kimi, keçən il 10 noyabr tarixli Bəyanatın bir bəndi Ermənistan ərazisində Azərbaycanı onun Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə birləşdirən, həmçinin Azərbaycanı Türkiyə ilə və eyni zamanda Rusiyanı Türkiyə ilə birləşdirən dəhliz açılması barədə idi. Buna görə də bizim böyük planlarımız var və biz onları reallaşdıracağıq. Bu il ərazilərin bərpası üzrə kifayət qədər geniş xüsusi investisiya proqramı təsdiq edilib. Biz bağlanmış müqavilələr əsasında ilk ödənişləri həyata keçirməyə başlayırıq.

Vaksin məsələsinə gəldikdə, deməliyəm ki, pandemiyanın lap əvvəlindən biz vəziyyəti nəzarətdə saxlayırıq. Karantin rejiminin sərtləşdirilməsi və yumşaldılması üzrə görülmüş tədbirlər kifayət qədər səmərəli olub. Bizdə yoluxmanın səviyyəsi kifayət qədər aşağıdır. Koronavirusa yoluxmuş insanların sayı hazırda 200 mindən bir qədər çoxdur. Bugünkü vəziyyətə görə, aktiv xəstələrin sayı 2 mindən bir qədər artıqdır. Bizim xəstəxanalarda boş yerlər çoxdur. Ona görə ki, əvvələn pandemiyanın ilk aylarında biz 10-dan çox modul tipli yeni xəstəxana yaratmışıq, həmçinin son iki ayda yoluxanların və sağalanların sayı arasında sağalanların sayı nisbətən müsbət dinamika müşahidə olunur. Biz həm də Cənubi Qafqazda peyvəndlənməyə başlamış birinci ölkəyik. Biz peyvəndlənməyə yanvarın

11 kimi çıxış edib, praktikiada isə milyonlarla insanın, yoxsul ölkələrdə yaşayan və buna imkanı olmayan insanların hüquqlarını tapdalayırlar. Hətta bu insanların imkanları olsa belə, sadəcə, onlar üçün əlçatan deyil. Sizə açıq deməliyəm, əgər biz bütün istehsalçılarla saziş bağlamasaydıq, - bunu etmişik, - bu gün biz də vaksinsiz qalardıq. Biz "AstraZeneca" vaksinini çoxdan almalı idik. Almamışıq. Artıq bir neçə aydır ki, almamışıq. "Sputnik" vaksinini də almamışıq. "COVAX" təşəbbüsü üzrə "Pfizer" və "Moderna" peyvəndlərini almalı idik, almamışıq. Özü də bizə onları nə vaxt alacağımızı demirlər. Yaxşı ki, bizim çinli tərəfdaşlarımız öz öhdəliklərini yerinə yetirirlər. Bizim bunu almaq üçün vəsaitimiz var. Bəs vəsaiti olmayanlar nə etsinlər? Bu adamlar ölməlidirlər? Deməli, varlılar özlərini peyvəndləyəcək, bütün istehsalı özlərinə götürəcək, necə deyirlər, elementar insan davranışı qaydalarına tam etinasızlıq göstərəcək, yoxsul ölkələr isə əziyyət çəkməli olacaqlar. Biz hansı bərabərlikdən danışırıq? Mən BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasında bu məsələni qaldırmışam və bu gün Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində bu məsələ barədə fəal diskussiya aparırıq. Bir çox ölkələr mənim təşəbbüsumü dəstəkləyiblər. Hazırda əlavə məsləhətləşmələr aparılır və biz əməli işə keçməliyik. Şablon bəyanatlar səsləndirmək kifayətdir, onların arxasında heç bir iş dayanmır. Bunlar artıq hamını bezdirib. Bu məsələ hər bir insana aiddir. Biz bu məsələdə həm milli mənada, həm də bu gün üzvlərinin sayına görə dünyada BMT-dən sonra ikinci beynəlxalq qurumda sədrlik edən ölkə kimi prinsipliqlik göstəririk.

"Ukraina-24" telekanalı: *Hər vaxtınız xeyir, cənab Prezident. Mən "Ukraina-24" telekanalının jurnalistiyəm. İcazənilə, sual vermək istəyirəm. Ukrayna Azərbaycanda baş verən hadisələri həmişə izləyib və izləyir. Sizin təcrübəniz bizim üçün çox vacibdir. Ümidvaram ki, yaxın gələcəkdə biz də öz torpaqlarımızı qaytaracağıq. Sualım da bir növ bu barədədir. Deyin, indi işğaldan azad olunduğunuz ərazilərin reintegrasiyası dövründə Azərbaycan hansı çətinliklərlə üzleşir? Bilirəm ki, döyüş əməliyyatları başa çatandan dərhal sonra pozucu təxribat-partizan fəaliyyəti cəhdləri olmuşdu. Bu məsələni necə həll etdiniz? Dinc vətəndaşların qayıtması məsələsinə necə həll edirsiniz ki, onlar sülh şəraitində və təhlükəsiz yaşasınlar? Sağ olun.*

Azərbaycan güclü dövlət kimi heç vaxt imkan

Əvvəlki 3-cü səh.

Yeni Avrasiyanın yeni bir nəqliyyat damarı açıla bilər. Əgər bu müsbət meyllər üstünlük təşkil edərsə, əlbəttə ki, icra edilən hər bir layihə özündən sonra digər layihəni də gətirib çıxaracaq. Mən burada bizim enerji sektorundakı fəaliyyətimizdən misal gətirə bilərəm. Biz birinci addımı atanda belkə də təsəvvür etmirdik ki, bu gün nə qədər böyük layihələr icra edəcəyik. Birinci neft kəməri - Azərbaycan, Xəzər dənizini Qara dənizlə birləşdirən, 99-cu ildə istismara verilən Bakı-Supsa kəməri, görün nəyə gətirib çıxardı. Ondən sonra neçə layihə icra edildi. Sərmayə qoyuluşu, yeni kaşfiyyatlar, eyni zamanda "Cənub qaz dəhlizi". Bu layihənin icrası ilə bağlı olan məsələlərdə artıq 7 ölkə birləşib və indi bu, özlüyündə yeni bir əməkdaşlıq formatı yaradır. Eyni mənzərəni biz burada da görə bilərik. Ancaq bir şərtlə ki, burada hər hansı gizli məqamlar, fikirlər olmasın, səmimiyyət, qarşılıqlı inam və maraqların bölgüsü olsun. Çünki bütün ölkələrin maraqlarını təmin edilməlidir. Məhz o təqdirdə bu vəziyyətdən biz maksimum səmərə ilə istifadə edə bilərik. Bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, İran - mənim ölkələrin dövlət başçıları ilə görüşürəm və fikir mübadiləsi deməyə əsas verir ki, biz bir mövqedəyik. Ermənistan sözdə hələ ki, bu mövqedədir. Çünki gedən məsələlərdə biz bəzi fikirlər ortalağa atır ki, o fikirlər qəbul edilən fikirlər deyil. Ona görə Ermənistanda da eger bu məsələ ilə bağlı eyni yanaşma olarsa, onda əlbəttə ki, Ermənistan da gedən proseslərin tərkib hissəsi ola bilər. Yox, olmasa, onsuz da biz planlaşdırdığımız məsələləri həll edəcəyik. Heç kim bizə dayandıra bilməz. Çünki yaxın tarix də göstərir, nəyi hədəfləmişiksə, ona da çatmışıq. Sadəcə olaraq, Ermənistan növbəti dəfə bu tarixi şansı itirə bilər, necə ki, 90-cı illərdə itirib, inanamayıb ki, biz bütün layihələri icra edəcəyik, onun Ermənistandan yan keçəcəyik, Ermənistan bir quruluş da mənfəət gətirməyəcək. İndi də eger belə fikirlərdirsə, yenə də eyni aqibətə üz ləşəcəklər. Biz əməkdaşlığa hazırıq və hesab edirik ki, bu əməkdaşlıq bölgədə uzunmüddətli sülhün əsas təminatçısı ola bilər.

Yaponiyanın "Jüri PRESS" informasiya Agentliyi: Salam, hörmətli cənab Prezident. Əvvəla, Sizə çox təşəkkür edir və bir daha başsağlığı dileklərini bildiririk. Bizim sualımız Xocalı ilə bağlıdır. Otuz il əvvəl orada bir çox insan yaxınlarını itirdi. Hazırda azərbaycanlıların oraya geri qayıtması gündəmədir. Ancaq orada həyatda qalmığı bacaranlarla danışıqlar zamanı "Bəli, biz oraya geri qayıtmaq istəyirik, amma orada erməni görmək istəmirik" deyirlər. Orada Sizə görə, ermənilərin və azərbaycanlıların birlikdə yaşamaqları mümkündürmü? Bu məsələ ilə bağlı hansı tədbirləri görürsünüz? Təşəkkürlər.

Prezident İlham ƏLİYEV: Mən artıq müəyyən dərəcədə bu suala cavab verdim. Hesab edirəm ki, bu mümkündür. Azərbaycanın, əslində, siyasəti də, mövqeyi də, xalqımızın düşüncələri də bu fikri təsdiqləyir. Biz əməkdaşlığa açıq olan ölkəyik və Azərbaycanı müxtəlif xalqların nümayəndələri əslərbəyü bir ailə kimi yaşayır. Azərbaycanca heç vaxt dini, milli zəmində hər hansı qarşıdurma, anlaşmazlıq olmamışdır. İkinci Qarabağ müharibəsi bunu bir daha göstərdi. Yeni bütün xalqların nümayəndələri bir bayraq altında bir yurmuq kimi birləşdi və bu Qələbədə Azərbaycanı yaşayan hər bir xalqın öz qiymətli və dəyərli payı var.

O ki qaldı, gələcəkdə ermənilərlə birgə yaşamağımıza, mən bir daha demək istəyirəm ki, müxtəlif ölkələrdə bu, baş verir, o cümlədən Azərbaycanca. Bu yaxınlarda mənə verilən məlumatla görə, hətta bizim jurnalistlər Ermənistanın keçmiş müdafiə nazirinin Azərbaycanca danışdığına şahid olduğunu deyir. Ermənistanın 1990-cı illərdəki müdafiə naziri azərbaycanlılara qarşı soyqırımın törədilməsində iştirak edib. Onun dögməca bacısı Azərbaycanca danışır. Ona bir söz deyən var? Yoxdur. Bax, Azərbaycan xalqının əxlaqı budur, mənavi durumu budur. Biz bundan sonra da buna hazırıq.

Mən tam əminəm ki, Qarabağın bu gün sülhməramlı missiyasının nəzərdətilən olan topraqlara da azərbaycanlılar qayıtmalıdır, qayıdacaqlar. Noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanatda bu göstərilir. Bəli, bu, bir qədər zaman və birgə səylər tələb edəcək. Amma bu qaçılmazdır. O cümlədən biz Xocalıya da qayıdacağıq. Bunun başqa yolu yoxdur. Ermənistan tərəfi də bunu anlamalıdır ki, süni əngəllər yaratmaq istəsə ancaq özünə zərər verəcək olar.

Eyni zamanda mən dediyim məsələni də yaxşı başa düşürəm. Mühəribənin yaraları sağalmayıb. Xocalı yaraları heç vaxt sağalmayacaq. Biz heç vaxt Xocalı soyqırımını unutmayacağıq, həm qurbanların yaxınları, həm bütün Azərbaycan

xalqı. Mühəribənin yaralarının sağalması üçün vaxt lazımdır. Biz bunu başa düşürük və burada heç kimi tələsdirmək istəmirik, heç kimi məcbur etmək istəmirik.

Bizim üçün birinci mərhələdə azad edilmiş topraqları vətəndaşlarımızın qaytmasıdır. Bununla paralel olaraq, - artıq bu suallara mən cavab verdim, - uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi və müharibə risklərinin sıfıra endirilməsi məsələləri dayanır. İndi müharibədən heç dörd ay keçməmiş artıq rəsmi şəxslər - Ermənistan və Azərbaycan rəsmi şəxsləri arasında təmaslar qurulur, görüşlər keçirilir, bəzən açıq formatda, bəzən qeyri-rəsmi formatda. Amma bu proses gədir və bu proses müsbət istiqamətdə gedir. Ona görə burada bütün bu həssaslıq başa düşərək bir daha demək istəyirəm ki, biz istədiyimizə tam nail olmaq üçün müddir olmuyur və bütün addımları vaxtında atmalıyıq. Necə ki, ikinci Qarabağ müharibəsində vaxtında atılmış addımlar səmərəsini vermişdir.

Rusiyanın "Zvezda" və "Bolşaya Aziya" media holdinqləri: Cənab Prezident, mən Rusiya Silahlı Qüvvələrinin "Zvezda" media holdinqini və "Bolşaya Aziya" media holdinqinin sualından başlamaq istəyirəm, kifayət qədər sadə sualdır. Siz bütün dünyanın gözü qarşısında nadir presedent yaratdınız. Çünki Siz Qarabağ müharibəsi zamanı mütləq mənada sülhməramlı kimi çıxış etdiniz. Siz 23 dəfə sülh haqqında danışırdınız, halbuki digər tərəf bir dəfə də olsun bu cür bəyanat vermədi. Siz bundan sonra Ermənistan ilə dövlət səviyyəsində münasibətləri necə qurmaq niyyətindəsiniz? Erməni xalqı ilə yox, məhz bir dövlət olaraq Ermənistanla, Sizin, haqiqətən, dünyanı heyrtləndirən təşəbbüslərinizin davamı kimi.

Rusiya Silahlı Qüvvələrinin "Zvezda" media holdinqinin sualı isə ağır silahlardan, o cümlədən Rusiya istehsalı olan "İsgəndər" əməliyyat-taktiki raketlərdən istifadə olunması barədə Ermənistan rəsmi şəxslərinin heyratamiz və ziddiyyətli bəyanatları ilə bağlıdır. Bu bəyanatlar Rusiya Müdafiə Nazirliyi tərəfindən təxrib edilib, lakin bununla yanaşı, mən deyirdim ki, Ermənistan ilə həmmüddət olan, öz təhlükəsizliyi və sülh üçün narahat olan bütün dövlətlərin hamısında müəyyən ajiotaj yaradıb. Siz necə hesab edirsiniz. Sizin fikrinizcə, məsuliyyətsiz şəxslərin alına keç biləcək belə silahları mümkün nəzərdə tutmaq hansı mexanizmlər yaratmaq olardı? Bunun davamı kimi, Rusiya ilə silah sazişləri üzrə gələcək münasibətləri necə təsəvvür edirsiniz? Mümkünlər, bu barədə danışırdınız. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sentyabr-noyabr aylarında baş verən hadisələrə belə diqqət ayırdığınızna görə sağ olun. Mən sülh barədə neçə dəfə danışımağı doğru saymısam, lakin siz saymısınız. Bu, o deməkdir ki, siz sualın mahiyyətinə çox diqqətə varmışınız. Buna görə də cavab vermək mənə asan olacaqdı. Əslində, mən sülh barədə çox danışmışam və dediklərimi bu gün bir daha təkrar etmək istəyirəm. Mühəribənin ilk gündən mən deyirdim ki, işğal edilmiş bütün ərazilərdən çıxmaq müddətini bizə təqdim edəcəkləri anda biz dayanmaqda hazırıq. Əgər erməni tərəfi mənim sözlərimə qulaq assaydı, o halda onları, məğlubluq bəyətini bu dərəcədə alqıncı və ağırlı olmazdı, bu qədər tələfat da olmazdı. Bununla yanaşı, Ermənistan tərəfi baş nazirin şəxsinə də Prezident Putinin sözlərinə də qulaq asmadı. Mən bu barədə danışa bilərdim, çünki o, özü bu barədə şəxsən deyib ki, müharibə dövründə biz dəfələrlə əlaqə saxlamışıq. Mən deməliyəm, təbii ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq asmayıb və bununla da vəziyyəti o dərəcədə ağırlaşdırıb ki, kapitulyasiya haqqında aktı hardasa, hansısa qararıq otaqda imzalamağa məcbur olub. Əgər yadırmadırsınız, o, hətta imzalanma mərasimində də yox idi. Buna görə də hər şey Ermənistan rəhbərliyinin və Ermənistan iqtidarının hansı siyasəti seçəcəyindən asılı olacaqdı. Bizim siyasətimiz həmişə müharibə dövründə, həm müharibədən sonra birmənalıdır. Mən bu siyasəti qıscaca və dürist ifadə edərdim ki, bizim Ermənistanın baş naziri ilə əlaqəmiz olmayıb və yoxdur. Lakin Prezident Putin vasitəsilə bir növ bir-birimizə müxtəlif mesajlar ötürüldü. Bildiyimə görə, Rusiya Prezidenti də bu barədə deyib ki, Ermənistan baş naziri onun sözlərinə qulaq

Azərbaycan güclü dövlət kimi heç vaxt imkan

Əvvəli 5-ci səh.

Mən bu məsələ ilə bağlı bir-iki dəfə öz sözlümü demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, ya bu şirkətlər bizə təminat ödəyəcəklər, kom-pensasiya verəcəklər, ya da ki, məhkəməyə gedəcəklər. Məhkəməyə gətirdikləri təqdirdə, tam əminəm ki, məhkəmədə onlar uduzacaqlar, eyni zamanda dünya miqyasında biabır olacaqlar. Çünki başqa ölkədə qanunsuz işlərle məşğul olmaq, qanunsuz sahibkarlıq məşğul olmaq, o ölkənin təbii sərvətlərini talamaq cinayət sayılır. Bu şirkətlərin beynəlxalq reputasiyasına da çox ciddi ziyan dəyəcək.

Bununla paralel olaraq bizim meşə fondumuz da məhv edilib, 54 min hektar meşə ermənilər tərəfindən qırılıb, dağıdılıb. İsgəla qədər bizim məşələriminizin ümumi həcmi təqribən 220-230 min hektar idi, 54 min hektar kəsilib dağıdılıb. Onlar ondan müxtəlif materiallar istehsal ediblər, bildiyimə görə, orada parket biznesi də çox geniş vüsət almışdı, xarici şirkətlər də burada iştirak ediblər. Yəni dəmiş bütün ziyan hesablanacaq o cümlədən bizim torpaqlarımızdan qanunsuz şəkildə istifadə edən şirkətlər də cərimələndiriləcək. Azad edilmiş torpaqlardan ancaq taxıl altında 100 min hektara yaxın torpaq var idi, onları qanunsuz istifadə edirdilər və gəlirlər götürürdülər. Onu da hesablayacağıq. Bu, işin bir tərəfi. İndi beynəlxalq məhkəmələrdə buna nə dərəcədə reaksiya verəcək? O, işin ikinci məsələsidir. Burada, əlbəttə ki, əsas məsələ obyektivlikdir. Əgər obyektiv yanaşma olsa, əlbəttə ki, onlar bu təzminatı ödəməli olacaqlar. Biz eyni zamanda beynəlxalq praktikayla da nəzər saldıq. Xarici İşlər Nazirliyinə tapşırıq verildi və artıq bu günlərdə mənə məlumat verildi, prezidentlər necə olub, bu prezidentlər var. O qədar də çox deyil, amma var. Burada, əlbəttə, hər bir prezident bizim tərəfimizdən təhlil edilmişdir ki, bunun təməlinə nələr dayanır? Obyektivlik, yoxsa ki, siyasi sifariş? Çünki siri deyil ki, beynəlxalq məhkəmə sistemi də siyasi təzyiqləndirən azad deyil və bəzi hallarda siyasi sifarişlərdə də yerinə yetirilir. Ona görə hər şey bundan asılı olacaq. Hər halda, biz öz üzərimizə düşən missiyanı yerinə yetiririk və yaxın zamanlarda dolğun hesabat hazırlanacaq.

Böyük Britaniyanın "Reuters" İnformasiya Agentliyi: Cənab Prezident, Siz indi investisiyalara, Qarabağın bərpasına investisiyaların qoyulması barədə danışırsınız. Mən soruşmaq istədim, Qarabağda möhkəm sülh üçün, onun bərpasına cənəbi investorları və kreditörələri cəlb etmək üçün kifayət qədər zəmanət varmı? Ümumiyyətlə, təqribən hansı həcmdən söhbət gedir? Bildiyim qədər bu il büdcədən 2,2 milyard manat ayrılıb. Bu, böyük məbləğ deyil, orada bərpası işləri çox böyükdür mü? Özal investisiyalar cəlb ediləcəkmi? Rəsmi Bakı bütövlükdə bu prosese necə baxır? Bir də onu soruşmaq istədim. Sizin Fərməninizlə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti Azərbaycan İnvestisiya Holdinginə verilib və onun səhmsizləşməsi prosesi gedir. Bu, o deməkdir ki, rəsmi Bakı artıq ölkənin bir sıra iri dövlət şirkətlərinin özəlləşdirilməsi üçün onları açıq elan etməyə hazırlaşır? Demək olarmı ki, bu, cənəbi investorlara mesajdır? Siz giriş sözlünüzdə çox yaxşı qeyd etdiniz ki, işğaldan azad edilmiş bir sıra ərazilərə cənəbi jurnalistlərin işləri təşkil olunub, Sizin Administrasiyanız bu işi çox şəpəkarlıqla, yüksək səviyyədə həyata keçirib. Lakin, yaqın ki, həmkarlarımız da mənə dəstəkləyər, biz hamımız Şuşa şəhərinə səfər etmək, onun indi nə vəziyyətdə olduğunu, onun nə dərəcədə dağıdıldığını, orada hansı işləri aparıldığını, hazırda bu şəhərin əhvalını görmək istədik. Mən risk edib bu səfərin təşkilinə kömək göstərməyinizi Sizdən xahiş edirəm. Çox sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Əcnəbi investorlara gəlincə, düşünürəm ki, müharibənin başa çatmasını nəzərə alsaq, indi cənəbi investorlar Azərbaycanca daha fəal şəkildə sərməyə qoşacaqlar. Hamı başa düşür ki, hərbi əməliyyatların yenidən başlanması riski praktik olaraq sıfır endirilib. Azərbaycanca gəlincə, bizim tərəfimizdən heç bir təvəkkül hərəkətlər olmayacaq. Ermənistana gəlincə, onların, sadəcə olaraq, buna imkanları yoxdur və fikirləşirəm ki, mənim barəsində danışdığım və sitat getirdiyim özünə-qəsd hətta onların vəziyyətində belə ən yaxşı çıxış yolu deyil. Ona görə də əminəm ki, investisiyalar olacaq. Mən sizə deməliyəm ki, biz hələ müharibədən əvvəl bərpa olunan enerjiyə investisiyalar cəlb etməyə nail olmuşuq. İki iri beynəlxalq şirkət ümumi həcmi 440 meqavata bərabər Günəş və külək elektrik stansiyaları tikintisində sərməyə yatırmaq arzusunda olduqlarını bildirdi. Dünyanın aparıcı enerji şirkətləri arasında tender keçirilib və iki şirkət ən yaxşı təklifləri irəli sürüb. Lakin mən o vaxt dedim, bu o demək de-

lazımı nəzarəti təmin etməkdir. Bundan ötrü müşahidə şuraları yaradılır. Müşahidə şuralarına administrasiyanın, nazirliklərin, hökumətin nümayəndələri daxil ediləcək ki, nəzarətsizlik, israfçılıq olmasın. Ona görə ki, bu gün dövlət şirkətləri bir çox məsələlərdə dövlətin böyünə ağır yüküdür. Hətta vergüdəyicisi olan Dövlət Neft Şirkəti də dövlətdən pul alır. Bu yaxınlarədək qazlaşdırma üçün büdcədən pul alırdı. Belə iş olarmı? Mən hələ başqalarını demirəm. Cüzi istisnalar olmasın, bizim dövlət şirkətləri səmərəsizdir. Buna son qoyulacaq, həm rəhbərliyin məhkəmləndirilməsi, həm də idarəçiliyin təkmilləşdirilməsi planında. Kim yeni qaydada vicdanlı, şəffaf işləməyi bacarmırsa və ya bunu istəmirsə, o, məsuliyyətə cəlb ediləcək, özü də təkca inzibati məsuliyyətə yox.

Dövlət şirkətlərinin özəlləşdirilməsinə gəlincə, hər halda bu il dəqiq baş verməyəcək. Lakin dövlət şirkətlərinin bəzi fəaliyyət sahələri, əlbəttə ki, o cümlədən dövlət kapitalı hesabına inkişaf etdirilməlidir. İlk növbədə, mən enerji sahəsinə nəzər tuturam. Biz bu sahəni cənəbi və Azərbaycan özal kapitalı üçün artıq açmışıq. Bizim Günəş, külək stansiyalarını təbii edəcəyimiz dedim. Bizdə Laçın-Kəlbəcər zonasında hidroenergetika üçün böyük potensial mövcuddur. Niyə də Azərbaycan şirkətləri layihələrdə iştirak etmək üçün təkliflər verməsinlər? Oraya o qədər də böyük vəsait tələb olunmur. Bu hidroelektrik stansiyaları kifayət qədər kiçik həcmdədir. Bu, yaxşı addım olacaq, biz bunun necə işləməsinə, bizim ümumi enerji təminatını sisteminə necə inteqrasiya edəcəyini testdən keçirəcəyik ki, bu şirkətlər fəaliyyət göstərsin, hələlik bu mərhələdə dövlətin üzərinə az yük düşsün.

Şuşaya səfərə gəlincə, mən göstəriş verərəm ki, jurnalistlər oraya gətsinlər. Oraya gedisə bağlı çətinliklər vardı, çünki orada praktiki olaraq yox idi. Hətta mən gətdiyim zaman, sadəcə, bəxtim gətirdi ki, hava günəşli və yul quru idi. Əks halda mən də yan yolda qalardım. Buna görə Hikmət Hacıyevə tapşırıq verirəm ki, yaxın vaxtlarda bu səfər başlasın, bəxtim gətirsin. Yeri gəlmişkən, bu barədə başqa müaricətlərə də olub.

CBC Azərbaycan telekanalı: Cənab Prezident, uzun illər ki, Azərbaycan özünü ictimaiyyətinin diqqətini arzusinin işğal olmasına və maddi-mənəvi irsinin talan olmasına yönəltmək istəyib. Amma rəsmi Bakı dəfələrlə beynəlxalq qurumlara çağırışlar edib ki, o qurumlar munaqişənin həlli üçün təsirli addımlar atsınlar. Amma biz hamımız şahid oluruq, necə bir laqeydlilik və ikili standartlar hökm sürür və sonunda Azərbaycan öz gücü hesabına ərazi bütövlüyünü bərpa edti. Necə düşünürsünüz, Azərbaycanın ortaya qoyduğu nümunə dünyanın digər nöqtələrindəndirəndir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Hesab edirəm ki, böyük dərəcədə pozub və biz yeni reallıq yaratmışıq. Çünki döndürülmüş munaqişələr dünyanın bir çox yerlərində var, tək-cə postsovet məkanında yox. Bu munaqişələrdə əgər nəzərə alsaq, onların mənsəyini və indiki vəziyyəti təhlil etsək, görürük ki, artıq o ölkələrin vətəndaşları da və beynəlxalq ictimaiyyət də ələ bil ki, bu vəziyyətlə müəyyən dərəcədə barışib, razılışıb. Yaxud da bunu alternativsiz bir variant kimi qəbul edir. Müəyyən dərəcədə burada məntiq var. Çünki uzun illər davam edən və herb, ne sülh vəziyyəti, döndürülmüş munaqişələr istər-istəməz belə fikirlərin yaranmasına gətirib çıxarıb. Bu, birincisi, ikincisi, burada stereotiplərin qırılması üçün bir neçə amil lazımdır. Əgər bu amillər, onların vəhdəti varsa, deməli, bu stereotiplər qırılaq. Birincisi, güclü siyasəti iradə olmalıdır: liderlərin güclü siyasi iradəsi və istənilən təzyiqlə davam getirmə qabiliyyəti. Bu hesab edirəm ki, birincidəcəli məsələdir. Çünki öz təcrübəmə istinad etsəm deyərəm ki, 17 il ərzində müxtəlif dövrlərdə mənə təzyiqlər çəldirilən gah artırdı, gah səngiyirdi. Amma hər zaman var idi, hər zaman. Bax, mən bu barədə də demişəm. Reallıq var və siz görək reallıqla barışsınız, indi sizə ne təklif olunur, bununla da kifayətlənin, qalan torpaqlar qalsın, Ermənistana razi deyil, orada referendüm keçirilməlidir, səssvermə keçirilməlidir və sair. İndi ictimaiyyət bürünüb bilir.

Bizim munaqişənin vasitəçiləri dünyanın aparıcı ölkələri idi, ya da ölkələridir. Kim necə istəyir, ele də qəbul etsin, Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri və bu ölkələrə yox demək, onların iradəsindən kənarada addımlar atmaq, əlbəttə ki, o qədər də asan məsələ deyildir. Ona görə də güclü siyasəti iradə varsa, bu bir, ikincisi, xalqın mövqeyindən çox şey asılıdır. Əgər xalq bu vəziyyətlə razılışıbsa, barışsıbsa, onda bu munaqişə döndürülmüş qalacaq. Azərbaycan xalqı heç vaxt bu vəziyyətlə barışmayıb və mən hər zaman Azərbaycan xalqına müraciət edərək de-

yirdim ki, biz heç vaxt bununla barışmayacağıq. Bəziləri fikirləşirdi ki, ne üçün İlham Əliyev harada gəldi Qarabağ məsələsinə qaldırdı. Heç bu mövzuya aidiyyəti olmayan beynəlxalq tədbirlərdə də hər dəfə qaldırıldı. Bəlkə eyni sözləri mən dəfə deyirdim ki, o adamların beyninə girsin. Bu birincisi, ikincisi, bu heç vaxt burada - daxilə unudulmasın. Heç vaxt. Həm məcburi köçkünlərdə belə bir ümidsizlik yaranmasın, eyni zamanda, cəmiyyətdə heç vaxt bu mövzu unudulmasın və bu mövzunun gündəlikdə saxtamaq hesab edirəm ki, vacib məsələdir. Xüsusi ilə nəzərə alsaq ki, hər şey mən indidə olduğu kimi deyirəm, real vəziyyət onu göstərirdi ki, bu məsələni hərbi yolla həll etmək çox baha başa gələr bizə. Hətta bütün imkanlarımız olsa belə, bunun, necə deyərlik, hesabı çox ağırlı ola bilər. Üçüncüsü, əlbəttə ki, güclü ordu olmalıdır. Bu olmasa, heç bir munaqişə həll oluna bilməz və sən haqlı olmasın. Bizdə bütün ilkin amillər var idi. Biz haqlı idik, tarix baxımından, bu, bizim torpağımızdır, beynəlxalq hüquq baxımından, beynəlxalq təşkilatların qətnamələri baxımından bütün bu məsələləri bizim mövqeyimizi gücləndirirdi. Amma ne üçün biz bu torpaqları vaxtı ilə, 1990-cı illərin əvvəllərində itirdik. Çünki idarəetmə yox idi, ordu yox idi və burada Bakıda 1992-ci ildə minlərlə adam minlərlə qırxırdı, amma orada mövqələr boş qaldırdı. Vətəndaş müharibəsini o vaxt Xalq Cəbhəsi başlasın, Azərbaycan əsgərlərini əsir götürüb, o vaxt da bizim torpaqlarımız işğal altına düşmüşdü. Hakimiyyət uğrunda mübarizə gedirdi. Yeni milli vəhdət, vahid ideya uğrunda o vaxt biz birləşə bilməmişdik, indi isə birləşmişik. Bir də ki, nəsil yətişməli idi. Bax, mən bu barədə artıq bir neçə dəfə demişəm. Qarabağ azad ediləndən əvvəlində ən böyük rol oynayan, bax, bizim son 17 il ərzində yətişmiş insanlarımızdır. Yaşlı nəslin, əlbəttə ki, böyük əməyi, təcrübəsi və bilikləri var. Amma döyüş gədən, öz sinesini atəş altına qoyan, bax, 17 il ərzində vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almış bizim övladlarımızdır. Hansılar ki, öz canından keçib vətən uğrunda. Bu amillər olan zaman istənilən munaqişə həll oluna bilər və təbii ki, digər amillər var, iqtisadi inkişaf və sair. Amma əgər bu amillər yoxdursa, heç bir döndürülmüş munaqişənin həlli mümkün deyil.

Biz yeni reallıq yaratdıq və indi hər kəs bu reallıqla barışmalıdır, həsbəlxəlməlidir. Bizim üçün yeni dövr başlayır və postmüharibə dövrü bir çox ölkələr üçün də çətin dövr olub. Amma müharibədən sonra artıq bir neçə ay keçir və biz görürük ki, postmüharibə dövrü də bizdə çox rahat keçir. Bu da cəmiyyətimizin çox böyük üstünlüyüdür və bu gün məhz bu ideyaların uğrunda biz yenidən birləşirik. Yeni ideyaların uğrunda - Qarabağı necə bərpa edək, keçmiş köçkünləri torpaqlara necə qaytararaq, Bundan sonra ele bir qüdrətli dövlət yaraadaq ki, heç kim heç vaxt bizə qarşı heç bir təxribət törədə bilməsin.

Böyük Britaniyadan müstəqil jurnalist: Cənab Prezident, bizlə bir dəfə etdiyinizə görə Sizə təşəkkür edirik. Düşünürəm ki, mətbuat konfransının uzunluğuna görə Siz artıq dünya rekorduna imza atmısınız. Men 25 ildir jurnalistika ilə məşğul oluram, ancaq hər hansı bir Prezidentin 4 dildə bu cür mətbuat konfransı aparmasının şahidi olmamışdır. Dünen biz Sizin bəzi nazirlərinizlə də görüşlər keçirdik. Onlar da bizə məsələlərlə bağlı dolğun məlumat verdilər. Təbii ki, biz də Xocalı soyqırımının qurbanlarını dərin hüznələ anırıq. Cənab Prezident, Siz artıq bir çox suallara cavab vermisiniz. Siz dünən mediasinin Azərbaycanca olan münasibətini necə qiymətləndirirsiniz? Burada bir çox jurnalistlər var, Sizin onlara mesajınız nədən ibarət olacaq və Siz gələcəyi necə görürsünüz? Azərbaycanın mövqeyinin dünyaya çatdırılması baxımından hansı planlarınız var?

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Mən deyə bilərəm ki, Türkiyə olan şirkətlər artıq bizim layihələrimizə yer alıblar. Bizim üçün strateji önəm daşıyan Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun inşası ile bağlı türk şirkətləri artıq fəaliyyətədadırlar. Eyni zamanda Göygöl bölgəsindən Kəlbəcərə çəkilən yolda da türk şirkətləri fəaliyyət göstərirlər və o da çox mürəkkəb, çətin bir ərazidən keçir, orada tunellər qazılmalıdır. Artıq ilkin razılıqlar əldə edilib. Bununla paralel olaraq bildiyiniz kimi, Türkiyə şirkətləri Azərbaycanca bundan əvvəl də fəal idi. Dövlət xətti ilə icra edilən layihələrdə ən çox yer alan Türkiyə şirkətləridir. Deqiq reqləmlər xatırlamıram, amma Türkiyə şirkətləri Azərbaycanca - Bakıda və bir çox başqa yerlərdə təqribən 10 milyard dollardan çox dəyərli olan layihələrdə, müxtəlif inşaat layihələrində iştirak ediblər.

Təbii olaraq ilk kontraktları imzalayan da Türkiyə şirkətləri olub. Görüləcək işlərin həcmi çox böyükdür. Ona görə mən artıq bu barədə əziz qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdوغان ile də dəfələrlə danışıram. Biz bütün bu işləri birgə görəcəyik və Türkiyə şirkətlərinin buradakı fəaliyyəti üçün yeni imkanlar yaranacaq. Xüsusiylə nəzərə alsaq ki, inşaatda, ondan sonra infrastruktur işlərində və digər sahələrdə, yenidənqurma sahəsində türk şirkətlərinin çox böyük təcrübəsi var.

Müdafie sənayesinə gəldikdə, müharibə dövründə bütün dünya Türkiyə müdafie sənayesinin keyfiyyətini gördü. Bu, artıq dünya üçün siri deyil. Türkiyə istehsal olunmuş müdafie sistemlərindən Azərbaycan məhərətlə istifadə edib və müharibədə bu, bizə böyük üstünlük təmin etmişdir. Müharibədən sonra da bu təmaslar davam edir. Onu bildirməliyem ki, yeni kontraktlar imzalanıb. Türkiyə tərəfi ilə Türkiyədə istehsal olunan ən müasir silah növlərinin Azərbaycanca gətirilməsi üçün razı-

laşma əldə edilib. Yeni kontraktlar imzalanıb və bu, bizim hərbi gücümüzü böyük dərəcədə gücləndirəcək. Bildiyiniz kimi, Türkiyə-Azərbaycan birgə hərbi təlimləri də mün-təzəm olaraq keçirilir. Keçən il pandemiya görə az keçirildi, amma 2019-cu ildə 10 dəfədən çox keçirilmişdir və bu il artıq Qars şəhərində keçiriləcəkdir. Bu sahədə də işlər aparılacaq.

Biz azad edilmiş torpaqlarda bir çox sahələrdə Türkiyə şirkətlərini görmək istəyirik. Əminəm ki, gərə-xarici ölkədə sizinlə görüşsəydik, sizə eyni sözləri dedəydim siz bunu fərqli şəkildə qəbul edə bilərdiniz. Ancaq bu gün siz buradasınız, siz hamınız peşkarınız, ağıllı insan-larsınız və bilirsiniz ki, doğru və yanlış ne deməkdir. Siz həmin dağıdılmış ərazilərə səfər edirsiniz və bu, hər bir bizdən artıqdır, bunu öz gözünüzlə görmək imkanınız olmur. Ona görə hesab edirəm ki, müharibə vaxtı mən, səmimi desəm, bir balaca fərqli yanaşma gözləyirdim, çünki uzun illərdir ki, Azərbaycanca qarşı ədalətsizlik hökm sürürdü, bizə qarşı müxtəlif media qrupları tərəfindən hücumlar var idi. Bəzən bu, məlumat qıtlığından qaynaqlanırdı, ancaq bir çox hallarda erməni lobbi və təşkilatlarının sayəsində baş verirdi. Onlar hər zaman Azərbaycana qarşı hücumlar edirdilər. Bəziləri hesab edirəm ki, o qədər də müstəqil olmayan media şirkətləri idi. Amma mən, sözün açığı, gözləyirdim ki, müharibə zamanı bizə qarşı ədalət-sizlik olacaq. Ancaq ümumi deyə bilərəm ki, bu, mənə təəccübləndirdi ki, Azərbaycanca qarşı ədalətli mövqeyə var idi. Bunun da əlbəttə, səbəbi ondan ibarətdir ki, biz haqlı idik, biz öz ərazilərimizi işğaldan azad edirik, indi isə birləşmişik.

Ukraynanın "İnter" telekanalı: Her vaxtiniz xeyir, cənab Prezident. Bizi maraqlandıran məsələlər barəsində Sizin rəyinizi şəxsən öyrənmək imkanı yaratdığınızna görə sağ olun. Mən hərbi jurnalist kimi bütün planetdə onlarca müxtəlif hərbi munaqişələri işıqlandırmaq imkanına malik olmuşam. Demək istəyirəm ki, Azərbaycanın işğal olunmuş rayonlarının azad edilməsi üçün rəsmi əməliyyatın mənim fikrimcə, həm hərbi texnologiyaların tətbiqi baxımından, ən başlıcası, dinc əhali və hərbiçilər arasında tələfatın minimuma endirilməsi, həm də yeni hərbi texnologiyaların tətbiqi baxımından nümunəvi əməliyyat idi. Azərbaycan bütün dünyaya göstərdi ki, sən-gər müharibəsi artıq keçmişdə qalıb və mən əminəm ki, bu, bir çox hərbi məktəblərin dərsliklərinə daxil ediləcək. Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin Baş qərargahı bu xüsusi əməliyyatı diqqətlə izləyirdi. Ukraynanın hərbi dairələri bu əməliyyatın nəticələrini fəal müzakirə edir, yüksək qiymətləndirirdi. Ola bilsin, belə bir yanlış təəssürat yaranıb, bəlkə də Siz həmin təəssürata düzəliş edəcəksiniz ki, bu əməliyyatın uğur qazanmasında aerokosmik texnologiyalar həm atəşin inşah edilməsi, həm nöqtəvi zərərələr endirilməsi, həm də kəşfiyyat məlumatının toplanması kontekstində böyük rol oynayıb. Bu, haqiqətə nə dərəcədə uyğundur, xüsusən ona görə ki, Ukrayna da hərbi-sənaye kompleksinə, aerokosmik sahəyə əsaslanaraq bu məsələdə potensiala malikdir. Üstəlik, indi Azərbaycanın sayəsində oriyentirimiz var, çünki görürük, bizdə munaqişə uzandıqca onun diplomatiya yolla həllinə inan azalır. Biz müasir təcrübəni tətbiq etmədən öz ərazimizi öz nəzarətimiz altına başqa yolla qaytara bilməyəcəyik. Xahiş edirəm, bu məsələni şərh edəsiniz, cavabınıza görə əvvəlcədən təşəkkür edirik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Bizim fəaliyyətimiz barədə de-diyiniz sözlərə görə çox sağ olun. Xüsusi qeyd etmək istərdim ki, siz dinc əhali arasında itkilərin minimuma endirilməsi barədə danışırdınız. Biz azadlıq əməliyyatlarını həyata keçirərkən mənim Əli Bəşir Kəmalov kimi verdiyim göstərişlərdən biri bu barədə olub. Statistika baxsanız, bizdə olan məlumata görə qarşı tərəfin dinc əhalisi arasında it-bir minimum olub. Bu itkilər 40 nəfərdən azdır. Eyni zamanda onların hərbi qulluqçuları arasında itkilər ən azı 6,5 - 7 min nəfərə çatıb. Bundan əlavə, bizim müşahidələrə görə düşmən tərəfin belə adlandırılan dinc əhalisinin çox hissəsi onlar əməliyyatlarla bağlı hərəkətlər edən vaxt həlak olublar, onları artilleriya toplanının yaxınlığında olub, döyüş sürsətlərini daşıyıblar və o vaxt biz bu topları məhv edərkən həmin adamlar zərər çəkiblər. Buna görə də müharibədə dinc əhali zərər çəkməyib. Erməni tərəfi isə təbəssüflü ki, əksinə, bizim dinc əhaliyə maksimum zərər verməyə çalışırdı, Gəncənin, Bərdənin, Tərtərin və digər şəhərlərin ballistik raketlərlə bombalanması buna sübuddur.

Azadlıq müharibəsi məsələsinə gəldikdə, əlbəttə, sizinlə razıyam və bilərəm ki, hazırda aparıcı xüsusi hərbi məktəblərdə həm xüsusi əməliyyatların aparılması, həm də bütün qoşun növlərinin saylarının əlaqələndirilməsi öyrənilir. Yeni bu əməliyyat barəsində hər şey məlum olanda o, ən uğurlu əməliyyat kimi tarixə düşəcək. Başa düşmək lazımdır ki, düşmən təqribən 30 il ərzində müdafie səddini çox fəal şəkildə möhkəmləndirib. Hətta işğaldan azad edilmiş ərazilərə gedəndə, yaqın siz də görmüşünüz, xüsusi Füzuli istiqamətində bir neçə müdafie xətti, üstəgəl uzunmüddətli atəş nöqtələri, hətta onların öz mövqeləri də atəşə tutulub ki, biz oraya daxil olanda biz artilleriya atəşinə tutsunlar. Ona görə də dərin eşelənlaşdırılmış müdafie xəttini yarmaq üçün çox böyük cəsarət, qorxmazlıq tələb olunurdu və bizim hamı dəstələrimiz düşmənin müdafie xəttini yarakən əsl qəhrəmanlıq göstərdilər. Təəssüf ki, onların arasında qurbanlar az olmadı. Ona görə ki, əsas məsələ müdafie xəttini yarmaq idi. Özü də biz onların bizi haradan gözlədiklərini və ne edəcəklərini təxminən bilirdik. Buna görə də ele yerdən gəldirdik ki, onların ağına belə gəlməzdi. Onlar

bizim Şuşaya necə gedib çıxmağı-mızı hələ də başa düşə bilmirlər. Başa düşə bilmirlər, bir-birindən soruşurlar. Bəzən bu məsələ mətbuatçı çıxır. Lakin haçansa başa düşməyə bilmirlər, bu da Azərbaycan xüsusi təyinatlılarının və digər xüsusi hərbi birləşmələrinin misilsiz mərdliyi, qəhrəmanlığı, fədakarlığı ilə bağlı ayrıncı bir əhvalatdır. Lakin bu gün artıq siri deyil ki, döyüş əməliyyatlarında sərhəd xidmətinin xüsusi təyinatlı qüvvələri, daxili qoşunlar, təhlükəsizlik xidməti, kəşfiyyat xidməti, Naxçıvan ordusunun xüsusi qüvvələri iştirak edirdilər. Onlardan hər birinin vahid komandanlığı altında öz vəzifəsi var idi. 44 gün ərzində ərazilərimizi azad etməyimizdə xüsusi təyinatlıların böyük xidməti olub. Ordu korpusları da ərazilərin azad edilməsində və mövqelərin əldə saxlanmasında böyük rol oynayıblar. Cəbhə aviasiyası, həm də sizin dediyiniz pilotsuz ucuz aparatları da, əlbəttə, itkilərin minimuma endirilməsində çox böyük rol oynayıb, ona görə ki, əgər onlar olmasaydı, tələfat qat-qat çox olardı. Sizin tamamilə dəşgün olaraq qeyd etdiyiniz kimi, onlar təkca zərbə və kəşfiyyat funksiyalarını deyil, həm də atəşin təhish edilməsi funksiyalarını yerinə yetirirdi. Hətta bəzən göstərilən kadrlarda da görünür ki, hədəf götürülüb, mərməi isə hədəfə vurub. Buna görə də bütün bu əməliyyatların kombinasiyası uğurla tələfənib. Bir də, əlbəttə, planlaşdırmanın düzgün olması. Sizə deməliyəm ki, planlaşdırma düzgün olmasaydı, bizim üçün çox çətin olardı. Ona görə ki, orada uzunmüddətli istehkamlardan əlavə təbii relyef də çətinlik törədirdi. Axi, dağa dirmaşmaq, aşağıdan yuxarıya qaçmaq lazımdır. Şuşanın alınması isə, ümumiyyətlə, ayrıca standartdır, bəli, bu, epos kimidir. Ona görə ki, döyüşçüləri ne götürə bildirdilərse götürməyib-dilər, amma özünü ne götürə bilərəm? Maksimum qumbaraatı. Bu inanılmaz fiziki qüvvə, hazırlıq tələb edir. Bu, sal qayalara aşağıdan dirmaşmaq lazımdır. Müdafie xətləri çox möhkəmlənib, özü də orada ermənilərin tankları və topları vardı. Bizdə isə süngü-bıçaqlar və yüngül silah. Bəzən mən də ekspertlərin fikrini müşahidə edirəm, amma əlbəttə, hərənən öz fikri var. Bu da aydındır, çünki ekspert döyüş əməliyyatlarının bütün mənzərəsinə bələd ola bilməz. Buna görə də təbii ki, müharibə aparılmasının bir növbünün xeyrinə müəyyən meyl olub. Amma deməliyəm ki, bu elementləri hərç bir vahid komandanlıq, planlaşdırma olmadan bizim qələbəmizi təmin etməzdi. Məhz bunların hamısının düzgün kombinasiyası: kəşfiyyat, artilleriya, zərbə pilotsuz uçuş aparatları, pilotsuz kamikadzelər, xüsusi təyinatlılar, ordu korpusları - bütün bunlar birlikdə qələbəyə gətirib çıxarıb. Lakin zaman keçdikcə məxfilik qırılıb, informasiya və informasiya daha çox olacaq. Amma düşünürəm ki, hətta artıq olub keçənlər düzgün nəticə çıxarmaq üçün kifayət qədər əsas verir.

Böyük Britaniyanın "Middle East Eye" media qurumu: Salam cənab Prezident. Mənim iki sualım var. Birincisi, Qarabağda azad edilən ərazilərin yenidən inşası üçün ne qədər pul xərclənməyini düşünürsünüz? Yeni hesablanıb cəmi necə milyard dollar edəcək? İkincisi isə beynəlxalq mediada Sizin Türkiyə ilə İsrail arasında əlaqələrin normalaşdırılması üçün vasitəçilik etməyinizə dair xəbərlər var. Bununla bağlı fikirləriniz varmı?

Prezident İlham ƏLİYEV: Bizim bu ilin sərməyə planında 2,2 milyard manat vəsait nəzərdə tutulur. Mən qeyd etdiyim kimi, onun təqribən yarısı indi bölünüb, yarısı bölünməmiş qalır. Bunu hesablamam çox çətin-dir. Çünki bu görülecək işlərin həcminə bağlıdır. Biz bu torpaqlara yeni gəlmişik. Hələ ki, tam təhlil aparılmayıb. Bu təhlil aparıldıqca sonra, əlbəttə ki, daha dəqiq rəqəmlər məlum olacaq. Ancaq, şübhəsiz, bu, bir neçə milyard dollar vəsait tələb edəcək. İndi təsəvvür edin ki, biz öz həvalə etdiyimiz inşaatçıları 100 kilometrəlik demir yolu çəkməyə başlamışıq. Bəlkə minlərlə kilometr avtomobil yolu çəkəcəək, həm şəhərlərə, həm kəndlərə. Bütün kəndlərdə asfalt yolu çəkəcəək. Bütün bölgələrdə elektrik enerjisi ilə bağlı layihələr bu ilin sonuna qədər icra ediləcək. Ondən sonra icmalı isə və bununla bağlı işlər, kənd təsərrüfatı işləri, ondan sonra bir milyon insani ora qaytarmaq üçün ne qədər inşaat işləri aparılmalıdır. Məktəblər, xəstəxanalar, idman kompleksləri, mədəniyyət ocaqları. Hesablamaq çox çətin-dir. Ona görə biz hər il üçün müəyyən büdcə ayırırdıq, 2,2 milyard manatlıq büdcə son rəqəm deyil. Əgər biz görsək ki, bu ilə bu çatdır, biz əlavə edirik. Çünki bu gün bizim Qarabağın bərpasından başqa önəmli bir işimiz yoxdur. Çünki əsas infrastruktur layihələri artıq gerçəkləşib. Ölkə qarşısında duran çox ciddi inşaat layihələri də yoxdur. Ona görə bütün gücümüzü biz oraya yönəldirik.

verməz ki, bir daha erməni faşizmi baş qaldırsın

Üvvəli 6-cı səh.

Təbii ki, görüləcək işlər arasında xüsusi sərmayələr də önəmli yer tutmalıdır. Əgər bərpa olunan, yenilənən enerji növlərini özəl qurumlar öz üzərlərinə götürərsə təbii ki, dövlətin üzərinə düşən yük daha az olacaq. Hər halda burada keyfiyyət, zaman və əlbəttə ki, xərclərdən səmərəli istifadə önəmlidir.

Vasitəçiliyə gəldikdə, Azərbaycan bölgədə işbirliyini təmin edən bir ölkə kimi tanınır. Bizim heç bir ölkə ilə heç bir problemimiz yoxdur. Məhz buna görə biz Qoşulmama Hərəkatına yekdil səsə - 120 ölkədən 119-nun səsi ilə seçildik. Halbuki Qoşulmama Hərəkatında elə ölkələr var ki, bir-biri ilə yola getməzlər, onların arasında ciddi ixtilaf var. Amma onların hər biri Azərbaycanı dəstəklədi. Çünki bizim çox səmimi siyasətimiz var. Biz hər bir ölkə ilə səmərəli işbirliyi qurmaq fikrindəyik, bunu edirik. Ona görə istəməz Azərbaycan dünyada bir görüşmə nöqtəsi kimi tanınır. Təsədüfi deyil ki, misal üçün, müharibədən, COVID-dən əvvəl NATO və Rusiya hərbi rəhbərlərinin görüşləri məhz Bakıda keçirilirdi. Rusiya baş qərargah rəhbəri və NATO-nun Silahlı Qüvvələrinin rəhbəri Bakıda görüşürdülər. Niyə Bakıda görüşürdülər, başqa yerdə görüşürdülər? Çünki inam var. Artıq biz bu imici qazanmışıq. Inam var, etimad var və hörmət var. Bilirlər ki, bizim sözümüz imzamız qədər qüvvətlidir.

Digər önəmli hadisələr baş verir. Müharibədən sonra aralarında ixtilaf oları bəzi ölkələri bir araya gətirmək üçün Azərbaycan səy göstərir. Nə üçün biz bunu edirik? Biz istəyirik ki, sabitlik olsun, sülh olsun, ədavət olmasın, risklər azalsın. Biz bu bölgədə yaşayırıq. Azərbaycanın daxilində hər hansı bir təhlükə, risk mənbəyi yoxdur. Müharibənin əvvəlində də yox idi, indi də yoxdur. Nə ola bilər, bizim üçün nə başağası yarada bilər? Bizim hüddurlarımızın kənarında müəyyən gərginlik bizə həm siyasi, həm iqtisadi problem gətirə bilər. Bunu aradan qaldırmaq üçün nə etmək lazımdır? Çalışıb ölkələri barışdırmaq. Bilirsiniz, xüsusilə bəzi hallarda emosiyalar üstünlük təşkil edir. Bəzi hallarda hansısa ifadə edilən bir söz düzgün qəbul edilmiş, yaxud da ki, yanlış anlaşılır. Yeni bütün bu emosional məsələlərdən masamızı təmizləməliyik və mahiyyətə baxmalıyıq. Mahiyyətdə nə var? Misal üçün, hər hansı iki ölkə

arasında hansısa ciddi əsaslı ixtilaf var. Əgər varsa, gəlin bunu çözmək. Yoxdursa, o zaman Azərbaycan kimi ölkənin, necə deyirlər, fəaliyyəti, əməyi yerində ola bilər. Mən bundan artıq deyə bilmərəm. Yəqin ki, siz də anlayırsınız nəyə görə. Ancaq mən hesab edirəm ki, dostlarımız arasında dostluq olarsa, o, həm dostlarımız üçün, həm bizim üçün daha yaxşı olacaq.

Ukraynanın "5-ci Kanal" televiziya: Hər vaxtınız xeyir, cənab Prezident. Ölkəmiz üçün bu günkü anım günündə Sizə başsağlığı vermək istərdim. Mənim sualım GUAM təşkilatı və dörd ölkənin bu formatda əməkdaşlığı barədə olacaq. Bilirik ki, bu format 1990-cı illərin axırlarında yaradılıb və bu birliyin siyasi vektorunda deyildir ki, bu formatda iştirak edən dörd ölkə bir-birini qarşılıqlı surətdə dəstəkləyəcək, iştirakçı ölkələrin ərazisində münaqişələrin həllində bir-birinə kömək edəcəklər. Bu formatın yaradılmasından artıq 20 il keçib, çox şey deyilib. Ukraynada 7 ildir ki, müharibə gedir. Azərbaycan öz ərazilərini işğaldan azad edə bilsin. Siz bu formatın iştirakçısı olan ölkələrdən birinin Prezidenti kimi həmin ölkələrin gələcək əməkdaşlığını necə təsəvvür edirsiniz? Daha bir sözüm var, bu, sual deyil, həmkarımın arzusuna dəstəkdir: Şuşanı görməyi çox istəyirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Yaxşı, çox sağ olun. Mən demək istərdim ki, Azərbaycan öz xarici siyasət fəaliyyətində həmişə ardıcıl olub və mən çıxışlarımda vaxtaşırı olaraq bizim xarici siyasətin əsaslarına toxunuram. Bu, çox açıq və prinsipial siyasətdir. Bizim xarici siyasətimizdə heç bir gizli məqam yoxdur. Ona görə ki, bu siyasət bizim milli maraqlarımıza əsaslanır və yalnız əməkdaşlığın möhkəmlənməsi üçün nəzərdə tutulur.

GUAM təşkilatına gəldikdə isə, Sizin qeyd etdiyiniz kimi, onun yaradılmasından 20 ildən çox keçib. Onun necə yaranmasını isə yəqin ki, xatırlayırsınız. Sonradan bu və ya digər siyasi konyunkturadan asılı olaraq iştirakçıların tərkibində müxtəlif dəyişikliklər olub. Lakin Azərbaycan həmişə bu təşkilatın əsas prinsiplərinə, məhz bütün ölkələrin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsi prinsipinə sadıq qalıb. Biz həmişə bunu həm bəyan etmişik, həm də müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda səsvermə zamanı praktiki olaraq həyata keçirmişik. Deməliyəm ki, GUAM-ın üzvü olan ölkələrin ərazi

bütövlüyü ilə bağlı məsələlərdə həmin ölkələrin həmrəy mövqeyi, mənim fikrimcə, elə mühüm təməldir ki, biz öz münasibətlərimizi prinsip etibarilə həmin təməl üzərində qururuq. BMT-də, digər beynəlxalq təşkilatlarda səsvermə çərçivəsində Azərbaycan Gürcüstanın, Moldovanın, Ukraynanın ərazi bütövlüyünü həmişə dəstəkləyib və yenə dəstəkləyir. Biz də həmin ölkələr tərəfindən bizim ərazi bütövlüyümüzün dəstəklənməsini həmişə görmüşük. GUAM-ın daha fəal olduğu dövr də olub, onun nisbətən az fəal olduğu dövr də. Tam səmimi deyirəm, bu, daha çox Ukraynanın mövqeyindən asılı olub. Ona görə ki, GUAM üzvləri arasında Ukrayna ən iri, ən böyük potensiala malik ölkədir. Bu və ya digər dövrdə GUAM-ın fəallaşması, yaxud əksinə, fəalliğinin azalması Ukrayna rəhbərliyinin mövqeyindən asılı olub.

Artıq 18 ildən bəri Prezident vəzifəsində veteran kimi bütün bu hadisələr mənim gözlerimin qabağında baş verib. Bu təşkilatın fəaliyyətinin bütün məqamlarını, o cümlədən həm Bakıda, həm Ukraynada, Gürcüstanda, Moldovada keçirdiyimiz çoxsaylı sammitləri çox gözəl xatırlayıram. Ukraynada GUAM-a maraq azalan kimi bu təşkilat sanki sönür, orada maraq artan kimi təşkilat bir qədər pərvazlanırdı. Buna baxmayaraq, siyasi tərkib hissəsinə gəldikdə, zənnimcə, bizim ölkələrdə bütün hakimiyyətlərin dövründə biz bu əsası qoruyub saxlaya bilməmişik. Düşünürəm ki, bu mövqə artıq zamanın sınağından çıxmış mövqedir. İstərdim ki, bu təşkilatın fəaliyyəti daha artıq dərəcədə proqnozlaşdırıla bilən və planlı olsun. Mən həmişə konkret məqsədlər nəzərə alınmaqla qısamüddətli, ortamüddətli və uzunmüddətli addımların planlaşdırılmasının tərəfdarıyam. Məndən hətta indi hansı məqsədlərimin olduğunu soruşsanız, çətin vəziyyətə düşərəm. Hərçənd, bu gün nəqliyyat sahəsində çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün çox böyük imkanlar var. Lakin biz bu imkanlardan GUAM formatında istifadə edirikmi? Üzərindən keçirəmsən, ən yaxşı halda üçtərəfli formatda istifadə edirik. Sonra isə bir növ konstruksiya, pazllar kimi yığmağa çalışırıq. Amma bu məsələyə sistemli şəkildə yanaşsaq, xüsusən nəqliyyat dəhlizlərinin yeni imkanlarını və bir çox başqa amilləri nəzərə almaqla, Xəzər dənizi, Qara dəniz regionunda nəqliyyat-logistika əməkdaşlığının çox perspektivli istiqamətlərini müəyyən etmək olar. Buna görə dü-

şünürəm ki, gələcəkdə hər şey bizim tərəfdaşlarımızın fəaliyyətindən asılı olacaq. Şəhrlərin dərinliyinə varmaq istəmirdim, lakin bəzən hakimiyyətin tez-tez dəyişməsi ona gətirib çıxarı ki, yeni hakimiyyət bütün bunları təzədən dərk etməli, öz prioritetlərini, həmin prioritetlərdə GUAM-ın yerini müəyyən etməlidir. Bunlar müəyyən ediləndə görürsən ki, yeni hakimiyyət özünü yetirdi. Beləliklə, biz həmişə bu təşkilatın sabit üzvü olmuşuq və bu gün də sabit üzv kimi qalmaqda davam edirik.

Türkiyənin "Yeni Səfər" qəzeti: Hörmətli cənab Prezident, səbriniz və hamımızın suallarını cavablandırduğunuz üçün təşəkkür edirik. Əvvəlcə, Azərbaycan xalqının, Türkiyə adından deyirəm, qardaş xalqın üzüntüsünü bölüşürük, eyni zamanda Zəfərin qürurunu da bölüşürük. Mənim bir sualım var. Türk Silahlı Qüvvələri ilə birlikdə həyata keçirdiyiniz fəaliyyətlərlə bağlı ilk gündən etibarən Qarabağda monitorinqin təmin edilməsində birgə fəaliyyətin həyata keçiriləcəyini açıqladınız. Birgə Mərkəz yaradıldı. Rus əsgəri ilə türk əsgəri orada fəaliyyət həyata keçirirlər. Minalanmış ərazilərin təmizlənməsi məsələsində də ortaq fəaliyyəti görürük. Bundan başqa, Azərbaycan Ordusu ilə Türkiyə Ordusunun digər ortaq fəaliyyətləri nədir? Qarşıdakı dövrdə hər hansı bir çatışmazlıq yaranacağı halda ortaq hərəkət, ya da təhdidin aradan qaldırılması ilə bağlı türk əsgərinin daha çox fəaliyyət göstərməsi mümkündürmü? Təşəkkür edirik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Türk Silahlı Qüvvələri ilə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi arasında əməkdaşlıq uzun tarixə malikdir. Bütün dövrlərdə Türkiyə və Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bir yerdə olublar. Mən sualların birinə cavab verəkən dedim ki, təkə 2019-cu ildə həm Bakıda, həm də Türkiyədə 10-dan çox birgə hərbi təlim keçirildi. Bu il də artıq birinci təlim keçirildi.

Ortaq Mərkəzin yaradılması Türk Silahlı Qüvvələrinin Qarabağ bölgəsinə, Azərbaycan torpağına gəlməsi deməkdir. Bu, hesab edirəm ki, tarixi hadisə sayıla bilər. Bu, bizi çox məmnun edir. Qeyd etməliyəm ki, Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin yaradılması üç ölkənin müstəqil rəsmiləri birmənalı olaraq Azərbaycana dəstək verildilər. Bu, bizə çox böyük siyasi və mənəvi dəstək oldu. Eyni zamanda bütün dünyaya bir siqnal oldu ki, kənarda duran, müdaxilə etməyin.

Ona görə əgər başqa bir siyasi və hərbi durum olsaydı, Ermənistan buna etiraz edərdi. Ancaq buna etiraz edə bilmədi və biz də söylədik ki, bu mərkəz Azərbaycan ərazisində yaradılır, Ermənistanın bu işlərlə nə əlaqəsi var?

Ona görə bu mərkəzin yaradılması hesab edirəm ki, tarixi hadisə sayıla bilər. Bundan başqa, siz də qeyd etdiyiniz kimi, mən də söyləmişdim ki, Türkiyədən böyük heyət gəlmişdir, 100 nəfərdən çox heyət, minaların təmizlənməsi işləri və təlim kursları aparılmışdır. Bu fəaliyyət davam etdirilir.

Bundan sonra müxtəlif sahələrdə, hərbi sahədə əməkdaşlığımız davam etdiriləcək. Mən müharibə dövründə demişdim və bu, hər kəsə bəllidir ki, Türkiyə Ordusu dünya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır, NATO-da güc baxımından ikinci ordudur. Biz də Azərbaycanda Türk Ordusunun kiçik modelini yaratmaq əzmindəyik. Artıq bu sahədə əməli-praktiki işlərə start verilib.

Müharibə dövründə biz yeni təcrübə topladıq. Çünki bizim ordumuz demək olar ki, müharibələrdə iştirak etmədi. Sadəcə olaraq, bu sahəyə, necə deyirlər, nəzəri baxımdan yanaşdı. İndi müharibə çox böyük bir təcrübədir. Biz bu təcrübədən düzgün nəticə çıxarmalıyıq. Böyük uğurlarımız olub. Eyni zamanda müharibə dövründə müəyyən çatışmazlıqlar da olub. Biz bunu da gizlətmirik. Müharibə dövründə Ali Baş Komandan kimi qəbul etdiyim qərarlar, o cümlədən hərbi heyətlə bağlı qəbul edilmiş qərarlar məhz onu göstərir ki, müəyyən problemlər də üzə çıxmışdı, amma biz onları həll etdik.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında çox geniş qanunvericilik bazası var. Bir çox sənədlər, müqavilələr imzalanıb. Onların arasında elə sənədlər var ki, orada qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri də təsbit edilib.

Müharibə dövründə ilk günlərdən əziz qardaşım, hörmətli Prezident açıqlamalar verdi ki, Azərbaycan yalnız deyil, Türkiyə Azərbaycanın yanında. Bu, bir çoxları üçün mesaj oldu ki, kənardə duran, müdaxilə etməyin, Azərbaycanı maneə etməyin. Türkiyənin müdafiə naziri hörmətli Hulusi Akar, xarici işlər naziri hörmətli Mövlud Çavuşoğlu, digər yüksək vəzifəli rəsmiləri birmənalı olaraq Azərbaycana dəstək verdilər. Bu, bizə çox böyük siyasi və mənəvi dəstək oldu. Eyni zamanda bütün dünyaya bir siqnal oldu ki, kənardə duran, müdaxilə etməyin.

Bu gün də bu, davam edir. Türkiyə və Azərbaycan iki qardaş ölkə, dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın olan ölkələrdir. Bizim hərbi əməkdaşlığımız gündən-günə möhkəmlənir. Türkiyədən yeni silahların alınması istiqamətində işlər aparılır. Bu barədə mən artıq məlumat verdim, o silahlar yaxın zamanlarda gələcək. Bizim ordumuz daha güclü, daha müasir olmalıdır. Türk Silahlı Qüvvələrinin modeli bizim üçün ən məqbul modeldir. Bundan sonra bu istiqamətdə də bərabər çalışacağıq.

Türkiyənin "Sözçü" qəzeti: Mənə sonuncu sual verməyə şərait yaratdığı üçün cənab Prezident İlham Əliyevə təşəkkür edirəm. Cənab Prezident, əvvəla, türk xalqı olaraq qazandığınız qələbə ilə bağlı böyük qürur duyduq. Zəfər çıxışınızı da böyük məmnuniyyətlə izlədik. Mənim sualım belədir: Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı əlaqələr, münasibətlər normallaşdıqdan sonra Türkiyə Ermənistan sərhədini açarsa, reaksiyanız necə olar? Təşəkkür edirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: Biz Türkiyə dövlətinə göstərdiyi bütün dəstəyə görə bir daha təşəkkürümü zü bildiririk. Eyni zamanda sərhədlərin bağlı olması, əlbəttə ki, qarşılıqlı addımı idi. Türkiyə Ermənistanla sərhədlərini 1993-cü ildə bağlamışdır, Kəlbəcər işğal altına düşəndən sonra, məhz buna görə. O vaxta qədər Türkiyə ilə Ermənistan arasında sərhədlər açıq idi. Türkiyə Ermənistanı rəsmən tanıyan ilk ölkələrdən biri olmuşdur. Ermənistanın müstəqilliyinin ilk günlərindən Türkiyə Ermənistanla normal əlaqələr qurmaq fikrində idi. Əfsuslar olsun ki, Ermənistanda anti-Türkiyə təbliğatı həddindən artıq güclü idi və bu gün də bu davam edir. Türkiyəfobiya orada rəsmi ideologiyaya çevrilib. Onlar Türkiyə və Azərbaycana hər zaman düşmən sayıblar. Sərhədlərin bağlanması o vaxt Azərbaycana göstərilən həmrəylik aktı idi. İndi münaqişə başa çatdı. İndi Azərbaycan öz torpaq bütövlüyünü bərpa etdi və əlbəttə ki, bölgədə yeni vəziyyət yaranmışdır. Ancaq eyni zamanda Ermənistanın Türkiyəyə qarşı iddiaları hələ də qüvvədədir. Baxın, müharibədən əvvəl Ermənistan Prezidenti nə söyləyirdi? Söyləyirdi ki, Sevr müqaviləsinə yenidən baxılmalıdır. Yeni Türkiyəyə ərazi iddiası var. Ermənistanın konstitusiyasında Türkiyəyə qarşı ərazi iddiası var. Onlar bundan əl çəkməlidirlər. Bütün dünyada Türki-

yəyə qarşı çirkin kampaniya aparırlar. Qondarma dırnaqarası soyqırımını müxtəlif ölkələrin parlamentində qəbul etdirirlər. Belə düşmənçilik siyasəti nə qədər davam edə bilər? Onlar necə deyirlər, ağılı başına yığmalıdır. Türkiyə kimi böyük ölkəyə ərazi iddiaları irəli sürmək özünəqəsdədir, axmaqlıqdır.

Biz, əlbəttə ki, yeni vəziyyəti nəzərə alaraq Türkiyə-Ermənistan əlaqələrinin normallaşmasına da müsbət baxırıq. Bu əlaqələrin normallaşması üçün bizim indi hər hansı bir xüsusi fikrimiz yoxdur. Türkiyə özü müəyyən edəcək ki, bu sərhədlər nə zaman açıla bilər, nə zaman əlaqələr normallaşa bilər. Hər halda Azərbaycan tərəfindən buna necə deyirlər, hər hansı bir mənfəi fikir olmayacaq. Çünki hesab edirəm ki, bölgənin sabitliyi, uzunmüddətli sülh üçün bütün ölkələr arasında münasibətlər normal olmalıdır. Baxın, biz indi nədən danışıyıq. Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin açılmasından bəhs edirik. Yeni Ermənistan-Azərbaycan sərhədi açılırsa, Türkiyə-Ermənistan sərhədinin bağlı qalmasına da təbii ki, ehtiyac qalmır. Əgər biz bu koridorlardan söhbət ediriksə, Zəngəzur koridorunu gerçəkləşdirmək istəyiriksə, təbii ki, Türkiyə-Ermənistan sərhədi də açılacaq. Amma bu, təbii ki, Türkiyənin öz qərarıdır. Bir halda ki, siz mənə bunu soruşursunuz, Azərbaycan tərəfindən bu məsələ ilə bağlı hər hansı bir xüsusi mövqə yoxdur. Bir də ki, Türkiyənin xeyrinə nə olacaqsas, bu, bizim də xeyrimizədir.

Hikmət HACİYEV: Möhtərəm cənab Prezident, Sizə artıq dərəcədə təşəkkür edirik. Gərgin qrafikinizdə bizə dörd saatdan artıq vaxt ayırdınız, 35-dən çox dünya mediasının 50-yə yaxın sualını cavablandırınız. Buna görə Sizə təşəkkür edirik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, təşəkkür edirəm. Mən də sizə təşəkkürümü bildirirəm ki, siz mənim sözlərimə diqqətlə qulaq asdınız. Hesab edirəm ki, həm mənim üçün, həm də sizin üçün bu mətbuat konfransı çox faydalı oldu. Mən sizin vasitəsilə sizin ölkələrinizdə yaşayan insanların diqqətinə Azərbaycanın həqiqətlərinin bir hissəsini çatdıra bildim. Əminəm ki, belə səfərlər tez-tez həyata keçiriləcək. Çünki siz indi dağılmış yerlərə səfər etdiniz, baxdınız. Bir müddətdən sonra siz o yerləri bərpa edilən yerlər kimi görəcəksiniz. Bir daha sizə təşəkkür edirəm və uğurlar arzulayıram. Sağ olun.